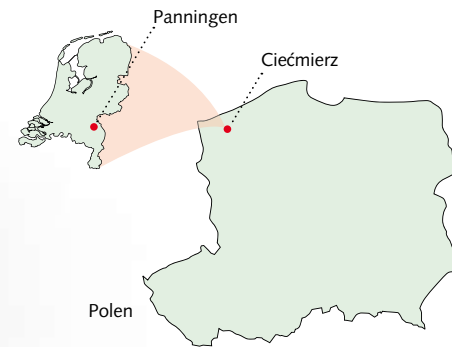

Elke emigrant zal beamen dat een bedrijf starten in het buitenland niet vanzelf gaat. Ook John en Sylwia van Horne realiseerden zich dat tijdens hun oriëntatie op Polen. Ze gingen niet over één nacht ijs, kozen voor een gedegen voorbereiding, maar moesten desondanks veel slikken. Gelukkig neemt de moeizame start intussen een positieve wending.

Buiten is het druilerig. John van Horne vertelt over de start van zijn melkveebedrijf in Polen. Onwillekeurig symboliseert het mistroostige weerbeeld de opstart van het melkveebedrijf van John en Sylwia van Horne. In 2003 verruilden zij de Limburgse plaats Panningen voor het Poolse Ciecmierz. 'Het bedrijf in Nederland was niet levensvatbaar en is in 1999 verkocht. Met een vriend was ik al eens gaan kijken in Hongarije en Tsjechië. Daar zag ik mogelijkheden in het voormalige Oostblok: een goed klimaat, geen melkquotum, goede landbouwgrond voor

John en Sylwia van Horne: 'We zagen mogelijkheden in het voormalig Oostblok: een goed klimaat, geen melkquotum en goede landbouwgrond voor lage prijzen'

opgericht, waarvan we zelf de enige aandeelhouders zijn.'

Een jaar na de start wilde Van Horne een jongveestal bouwen en wilde hij opnieuw lenen. 'Ik nodigde de bank uit voor een rondleiding en inzage in de eerste jaarcijfers om aan te tonen dat er een constante geldstroom was. Maar nog altijd was er geen interesse om een lening uit te geven. En dat terwijl het om een bedrag ging waarvoor je in Nederland niets bijzonders hoeft te doen.'

Van Horne noemt zichzelf niet het type

heid, maar het personeel heeft hier totaal geen motivatie en deskundigheid. We hebben van alles meegemaakt: een boekhouder die geen balans kon maken, een voerverkoper die geen rantsoen kon uitrekenen en een veearts die geen klauwen kon bekappen. Nu bekap ik de klauwen zelf.' Onder de boeren in de omgeving was de deskundigheid niets beter. 'Een veldperiode van één of twee dagen kenden ze niet, ook het direct afdekken van de graskuil gold niet als vanzelfsprekend.'

Twee meter kweek

De eerste grond kocht Van Horne in 2002. 'Daarvan was dertig hectare graan. Op de overige 76 hectare stond twee meter kweek. Op de eerste twintig hectare heb ik twee maanden geploegd, ik kwam er niks anders tegen dan stenen. Terwijl de vorige eigenaar ons verzekerde dat daarvan geen sprake was. Maar we hebben er iets moois van gemaakt, die grond ken je

kent de twaalfde plaats in de provincie. 'Dat komt mede door een goede voeding, het speerpunt op ons bedrijf.'

Opvallend is dat Van Horne het voeren van een total mixed ration (tmr) combineert met weidegang. 'De eerste zomer combineerden we weidegang met krachtvoer aan het voerhek, maar dat leidde te veel tot pensverzuuring. Het advies was om een krachtvoercomputer aan te schaffen, maar dat paste niet in ons budget. Daarop zijn we overgeschakeld op het tmr-concept van SANO, een Duitse voerleverancier, waarbij we een voermengwagen konden leasen.'

Het menu bestaat uit graskuil, 1,5 kg soja, 5 kg eiwitbrok, maiskuil en stro of structuurrijk hooi. 'Ik ben overtuigd door het systeem, omdat de koe niet meer kan selecteren en het makkelijker is om structuur toe te voegen, ook als het minder smakelijk is.' Met de standaardaanvulling van propyleen heeft Van Horne geen moeite. 'Dat is de consequentie als je koeien van veertig kg melk een rantsoen voor dertig kg melk voorschotelt. Toch ben ik tevreden, de koeien zijn nu persistenter.'

Drie keer nadenken

De veeverbetering is voor Van Horne niet de belangrijkste pijler onder zijn bedrijf. 'Ik gebruik wel de beste stieren van de Poolse ki's, maar ik zie af van grote uitgaven voor sperma. Ik weet wel dat die kosten wegvallen bij een goed presterende vaars, maar het blijven wel uitgaven.' De emigrant insemineert zijn koeien met stieren als Zetor (v. Zebo), Outstanding (v. Jocko), Jakut (v. Jesther), Orlik (v. Outside) en Order (v. Outside). 'Ze moeten positief scoren voor vet, eiwit en benen.'

Van Horne heeft achteraf gezien geen spijt van zijn keuze om te emigreren naar Polen. Maar of hij het nog eens zou doen? 'Ik adviseer jonge boeren niet om naar Polen te komen. In elk geval niet zonder Poolse hulp en zonder er drie keer over na te denken. Wij kunnen nu een goede boterham verdienen, maar het ging wel met vallen en opstaan.'

Tijmen van Zessen

Met vallen en opstaan

John van Horne: 'Ik adviseer jonge boeren niet naar Polen te komen'

lage prijzen en goedkope arbeid. Nadat ik in Nederland mijn Poolse vrouw Sylwia had leren kennen, richtten mijn vrouw en ik ons op Polen', licht John toe.

Personeel niet gemotiveerd

De gedreven veehouder zocht een bedrijf van honderd hectare voor honderd melkkoeien. Het kunnen kopen van de grond was een voorwaarde. 'We hebben ons goed voorbereid, ons laten voorlichten door adviseurs, maar ook door teruggekeerde emigranten die ons snikkend aan de keukentafel hun verhaal vertelden. Van hen wisten we dat pachten in Polen te riskant is', vertelt Van Horne.

'Maar een immigrant kan niet zo maar grond kopen in Polen. Na de val van het communisme zijn overheidsinstanties en banken bang geworden door gelukszoekers die speuleerden met opgekochte staatsbedrijven. Dat maakte het voor immigranten ook moeilijk om geld te lenen. Dankzij de Poolse nationaliteit van mijn vrouw is het met hangen en wurgen gelukt om grond te kopen en geld te lenen. Op eigen initiatief hebben we een bv

dat vijfhonderd koeien melkt, maar wil graag zelf meewerken en op die manier een boterham verdienen. 'Ik geef werk niet graag uit handen. Samen met mijn zwager en één vaste medewerker zet ik hier voor 99 procent al het werk zelf rond. In zekere zin is mijn bedrijf een kopie van een Nederlands bedrijf, de onbeperkte weidegang inclusief.'

Profiteren van de goedkope vreemde arbeid (500 euro per maand) is er voor Van Horne niet bij. 'Het is geen kwaadwillend-

niet meer terug.' De eerste prioriteit dat jaar was om de leemhoudende zandgrond te bewerken en er voer – gras en mais – te winnen voor het vee dat er het volgende jaar zou komen.

Van Horne kocht een Nederlandse veestapel, via Dumeco, het huidige Vion. 'Ik ben zelf mee gaan selecteren, de moeders moesten minimaal 6500 kg melk produceren in de eerste lijst.' Op dit moment produceert de veestapel 8673 kg melk met 3,89% vet en 3,50% eiwit. Dat bete-

Van Horne combineert een tmr-rantsoen met weidegang

